

Pressiteade

Luxembourg, 15. jaanuar 2019

Audiitorite sõnul on ELi toiduohutussüsteem ülekoormatud

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt on ELi toiduohutuse mudelil küll kindel alus ja seda tunnustatakse kogu maailmas, kuid see on praegu ülekoormatud. Audiitorite sõnul puudub nii komisjonil kui ka liikmesriikidel suutlikkus seda süsteemi täielikult rakendada.

ELi toiduohutuspoliitika eesmärk on tagada inimelu ja inimeste tervise kaitse kõrge tase ning kaitsta ELi kodanikke kolme liiki toidualaste ohtude ehk füüsiliste, bioloogiliste ja keemiliste ohtude eest. Käesolevas auditis keskenduti keemilistele ohtudele.

Audiitorid leidsid, et ELi toiduohutuse mudel on pälvinud tunnustust kogu maailmas, kuid see on hetkel ülekoormatud. Toiduainetes, söödas, taimedes ja elusloomades sisalduvate kemikaalide ohutust reguleeriv õigusraamistik on audiitorite sõnul praegu veel lõplikult välja töötamata ega ole saavutanud ELi toidu tootmist reguleerivate õigusnormidega ettenähtud rakendamise ulatust. Peale selle on Euroopa Liidu poliitika kujundamiseks teaduslikku nõu andva Euroopa Toiduohutusameti töös mahajäämusi kemikaalide vallas. See mõjutab osaliselt süsteemi nõuetekohast toimimist ja mudeli jätkusuutlikkust tervikuna.

Aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Janusz Wojciechowski märkis, et „toiduohutus on ELi jaoks oluline prioriteet, mis mõjutab kõiki kodanikke ning on tihedalt seotud kaubanduspoliitikaga. ELi praegust toiduohutuse mudelit mõjutavad aga mitmed hetkeprobleemid ja ebakõlad.“

Mõnes liikmesriigis kontrollitakse teatavaid keemiliste ainete rühmi teistest sagedamini ning nende õigusraamistikud on nii ulatuslikud, et ametiasutustel on keeruline kõiki neile pandud kohustusi täita. Audiitorid leiavad, et ametiasutuste läbiviivad kontrollid saavadki moodustada vaid väga väikese osa kõikidest tehtavatest kontrollidest ning et ELi mudel toimib kõige usaldusväärsemalt siis, kui avaliku sektori kontrollisüsteeme täiendavad erasektori kontrollisüsteemid. Nendevahelise koostöömise uurimine on aga alles alguses.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

EL on piiranud teatavate pestitsiidide kasutamist lähtuvalt ohu kriteeriumidest. Audiitorid selgitavad, et sellest olenemata võib selliste pestitsiidide jääke lubada ELi imporditud toodetes, kui riskihindamine on näidanud, et tarbijatele ohtu ei ole.

Audiitorid leidsid veel, et kontrollisüsteem on puudulik, kuna liikmesriikidel oli raskusi nõuete rikkumise korral võetavate täitemeetmete olemuse kindlaksmääramisel.

Audiitorid soovivad Euroopa Komisjonil

- hinnata keemilisi ohte reguleerivate eeskirjade võimalikke muudatusi, pidades silmas suutlikkust neid eeskirju järjepidevalt kohaldada;
- ergutada vastastikust täiendavust nii, et liikmesriikide ametiasutused saaksid ulatuslikumalt tugineda erasektori tehtud kontrollidele;
- pestitsiidide jääkide puhul toidus selgitada, milliseid meetmeid kavatakse võtta, et säilitada nii ELi toodetud kui ka imporditud toidu puhul sama kindluse tase, järgides samas ka WTO eeskirju;
- anda liikmesriikidele lisajuhiseid täitemeetmete kohaldamise kohta ja tõhustada ELi toidueeskirjade täitmise järelevalvemenetlusi.

Toimetajatele

Maailma Terviseorganisatsiooni sõnul on ELi kodanikele pakutav toiduohutus üks parimaid maailmas. ELi mudeli tugevus seisneb alljärgnevas:

- juhtimisstruktuur, mille puhul vastutus jaguneb kahe ELi detsentraliseeritud asutuse ja komisjoni vahel, tänu millele toimub riskihindamine eraldiseisvalt riskijuhtimisest;
- eesmärk hinnata kemikaalide ohutust enne nende kasutamist toiduahelas;
- vastutuse selge jaotus erasektori ja avaliku sektori kontrolliasutuste vahel.

Lisaks nõuab EL ELi mittekuuluvatelt riikidelt ELi standardite järgimist, tagamaks, et ELi imporditud toiduained vastaksid sama kõrgetele ohutusstandarditele.

Kontrollikoda tutvustab oma eriaruandeid Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule ning ka teistele huvitatud pooltele, nagu liikmesriikide parlamendid, ettevõtlusringkondade sidusrühmad ja kodanikuühiskonna esindajad. Valdav osa kontrollikoja aruannetes esitatud soovitustest viiakse ka ellu. Täidetud soovituste suur osakaal näitab kontrollikoja töö kasulikkust ELi kodanike jaoks.

Eriaruanne nr 2/2019: „Keemilised ohud meie toidus: ELi toiduohutuse poliitika küll kaitseb meid, ent seisab silmitsi probleemidega“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.